

SAJTÓKÖZLEMÉNY

A *Fotografikus_01* című kiállításra a felkérés **Mihai Iepure-Górski** és **Răzvan Anton** művészekről érkezett, akik dicséretes módon fáradoznak azért, hogy az Ecsetgyár független és profi kortárs művészeti intézménnyé válhasson. Ők ismert román művészeket és fiatalabb kortársaikat kérték fel arra, hogy a *Befejezett jövő / Future Perfect* gyűjtőfogalma értelmében egy kiállítás keretében problematizálják a generációs viszonyokat, illetve a romániai független művészi közeg kihívásait. Az én ajánlatom minderre egy fényképészeti kiállítás volt, és négy olyan fiatal művészt hívtam meg, akik ezzel a médiummal dolgoznak: ők **Mălina Moncea**, **Alexandra Mereuți**, **Norbert Costin** és **Sarah Muscalu**.

A *Fotografikus_01* kiállítás koncepcióját Rosalind Krauss műkritikus nyolcvanas évek elején az October folyóiratban megjelent szövegei ihlették. Ő a fotografikus médium identitásának elemzésekor a fényképészetet és annak diszkurzív tereit sokkal inkább elméleti, mintsem esztétikai tárgyként kezeli. Ebből a megfontolásból kiindulva a kiállítás olyan témák köré szerveződik, mint a reprezentáció, a fényképészet és egyéb médiumok közötti fluid határok és nem utolsósorban az emlékezet. A kiállított művészi projektek a fotográfiát dokumentarista módon vagy multimedialis assemblage-okban használják, esetleg fényképészeti elveket hasznosítanak más médiumokban, mint például rajzban vagy festészetben.

Alexandra Mereuți *Tükörképe valaminek, amit nem láthatsz* című projektje valamely hely emlékezetét, lenyomatait és identitását problematizálja a művész aktuális helyzetének viszonylatában, egy olyan személyében, aki jelenleg „két hely között” van. Egy franciaországi város fényképes archívumának tanulmányozásából kiindulva a művész fotogramokon keresztül haladva bontakoztatja ki a térben a képek filmes olvasatát; a képértelmezés kulcsát a képekhez rendelt feliratként működő szöveg adja. A francia archívum személytelen fotói egy családi archívum képeivel lépnek párbeszédbe, amelyekben az ott megjelenő szereplők valósággal sugároznak. A munka konceptuális keretezése és zord szigora a művész jelenlegi törekénységéről és bizonytalan helyzetéről tanúskodik.

Sarah Muscalu a kortárs művészet mediális helyzetét két médium, a festészet és a fényképészet interferenciájában tárgyalja. *Gyár: egy történelmi jelentés* című munkája egy két részre tagolt poszt-szocialista industriális teret jelenít meg: a tér egyik része jelenlegi állapotában van megfestve, a másik részét egy kivetített fotónak köszönhetően úgy látjuk, ahogy az a múltban kinézett. Az elenyésző múltat szimbolizáló, vizuálisan szegényes videó a tartósabb festménnyel együtt olyan összképet alkot, amelynek részei különböző idősíkokban léteznek együtt.

Mălina Moncea fényképsorozata a kortárs dokumentarista irányzatokhoz sorolható. Bár a közelmúlt kommunista történelmének helyszíneit és helyzetét jeleníti meg, a művész éjszaka, kontextusuktól megfosztva kapja ezeket lencsevégre, így a tárgyias leképezéssel szemben a formai kifejezőerő kap főszerepet. Az éjszakai háttérnek köszönhetően a formák, illetve a chiaroscurot alkalmazó festményekhez hasonlóan a fény-árnyék kontrasztjai kerülnek előtérbe.

Norbert Costin *Shadow of an Invisible Horse, 2010, cardboard aged under a mid-century Parisian needlepoint work, variations of gradient dependent on the colour of the threads, (vanishing work)* című munkája konceptuális mű, amelynek megszületése, létezése és esetleges eltűnése a fénynek köszönhető. A fény gobelinre gyakorolt romboló hatása a mögötte lévő kartonon nyomokat hagy, amelyen ezáltal megmarad az ábrázolt kép. A cím egy metaforikus árnyékra utal, ugyanis a fény itt nem a látást, esetleg a fotózást teszi lehetővé, hanem egy tárgy öregedését okozza. Ezt a szofisztikált munkát két fénykép kíséri, amelyekben a fény alapvető szerepet játszik a sajátosan költői, immerzív atmoszféra megteremtésében.

A kiállítás előkészületei során a meghívott művészek elköteleződésén gondolkodtam. Bár munkáik mélyebb rétegeiben politikai utalásokra is bukkanhatunk, azt gondolom, hogy ezek mégiscsak művészi médiumokat és nyelvezeteket vizsgáló művészeti kutatások. Ezek a kérdéskörök még kevésbé vannak jelen a romániai képzőművészetben, hozzájuk megfelelő elméleti és kritikai kontextus szükséges. Nagyon remélem, hogy a romániai művészeti infrastruktúra a jövőben úgy alakul, hogy a művészeknek valóságos esélyük lehessen projektjeik folytatására.

Matei Bejenaru, a kiállítás kurátora

Kivonat

Nem vagyunk annyira naivak, hogy azt higgyük: az új művészgenerációt anticipálni vagy felmérni tudnánk a régi, akadémitizált – és ennek folytán halott – művészeti felfogás és nyelvezet eszközeivel.

Helyette egy harctér határait kívánjuk itt meghúzni, és egy elkövetkező forradalom (lehetetlen) kereteit meghatározni.

Mert bármilyen más törekvés csupán lezárna azt, ami el sem kezdődött, vagy megismételné azt, ami már eleve ismertünk.

A nagy művészek sohasem az érthető dolgok és emberek iránt érdeklődnek, hanem makacsul rámutatnak egy-egy égető kérdésre, még akkor is, ha ez a számukra a pusztulást jelenti. Olyan alkotók, mint Mureșan Ciprian, Savu Șerban, Bejenaru Matei, Pelmuș Manuel, Vătămanu Mona, valamint Tudor Florin, Monotremu (Borotea Laura és Boldiș Gabriel), Miklósi Dénes és Miklós Szilárd, Kispál Ágnes-Evelin és Kispál Attila az Ecsetgyár kurátorainak bátorítására egy-egy olyan lépésre kötelezik el magunkat, amely visszahelyezi őket a helyi közösségekkel és tétikkel való munka logikájába, a fiatal generáció művészeinek kiválasztása és ezek kiállításainak szervezése által.

Anton Răzvan és Iepure-Gorski Mihai